

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nadejda Toma,
Judecători Iurie Diaconu, Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 22 septembrie 2021, declarat de avocata Natalia Uncu, în numele inculpatei

Morari Aliona XXXXXX.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>03.02.2020 - 28.01.2021,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>18.02.2021 – 22.09.2021,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>29.12.2021 - 19.01.2022.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal,

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți din 28 ianuarie 2021, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Morari Aliona a fost condamnată în baza art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, la 150 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

De la inculpată s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 620 lei.

2. Instanța de fond a constatat că inculpata Morari A., intenționat, locuind în aceeași locuință cu mama sa soacră, Dabija V., a.n. XXXXX, pe parcursul traiului în comun, în ultima perioadă de timp, a comis fapta de violență în familie, exprimată prin acțiune intenționată, manifestată verbal și fizic, care a provocat suferință psihică și fizică, soldată cu cauzarea leziunilor corporale medii lui Dabija V., pe care permanent o intimidează, o numește cu cuvinte obscene și aplică violență fizică asupra ultimei, înjosindu-i cinstea și demnitatea, iar la 08 septembrie 2019, aproximativ la orele 18.00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se la domiciliul lor din XXXXXX, XXXXXX XX, XXX, a inițiat un conflict nemotivat, pe parcursul căruia a numit-o pe Dabija V. cu diferite cuvinte jignitoare, după care i-a aplicat mai multe lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului cauzându-i ultimei, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201910D0695 din 21.11.2019, leziuni corporale sub formă de fractură închisă în 1/3 medie os ulnar stâng cu deplasare, echimoză braț stâng și antebraț drept, excoriație, care se califică ca vătămări medii.

Instanța a reținut că inculpata a recunoscut fapta imputată și a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Dat fiind că aceste probe au confirmat vinovăția inculpatei, acțiunile ei au fost încadrate în baza art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, ca violența în familie, acțiune comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare medie a integrității corporale și sănătății, intimidare în scop de impunere a voinței și a controlului personal asupra victimei.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 16, 61, 75 Cod penal, că inculpata a comis o infracțiune gravă, care se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 ore sau cu închisoare de 1 la 6 ani, că a recunoscut vina, s-a căit sincer și a dat asigurări că nu va mai comite fapte similare pe viitor, că nu are antecedente penale, deoarece sunt stinse, că circumstanțe atenuante nu au fost stabilite, cele agravante fiind săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate alcoolică, concluzionând că corectarea și reeducarea ei este posibilă cu aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, în condițiile beneficierii de reducerea pedepsei conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Totodată, instanța a statuat că, potrivit art. 229 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Astfel, fiind stabilit că în cadrul urmăririi penale au fost suportate cheltuieli judiciare în sumă de 640 lei pentru efectuarea expertizei judiciare, acestea urmează a fi încasate din contul inculpatei.

3. Procurorul în procuratura mun. Bălți, Rodica Tataru, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie condamnată în baza art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal la 2 ani închisoare, cu executare.

Apelanta a invocat că sancțiunea art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal prevede pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de la 1 la 6 ani.

Totodată, prin sentința Judecătoria Bălți din 07.04.2014, inculpata a mai fost condamnată în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal la 3 ani și 4 luni închisoare, prin încheierea din 26.12.2016, pedeapsa cu închisoare fiind înlocuită cu 240 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Conform art. 111 alin. (1) lit. h), (2) Cod penal, se consideră ca neavând antecedente penale persoanele condamnate la închisoare pentru săvârșirea unei infracțiuni grave – dacă au expirat 6 ani după executarea pedepsei. Dacă condamnatul, în modul stabilit de lege, a fost liberat înainte de termen de executarea pedepsei sau partea neexecutată a pedepsei i-a fost înlocuită cu o pedeapsă mai blândă, termenul stingerii antecedentelor penale se calculează pornindu-se de la termenul real al pedepsei executate, din momentul liberării de executarea pedepsei principale și complementare.

Astfel, inculpata a comis infracțiunea în stare de recidivă periculoasă, deoarece infracțiunea prevăzută de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, cât și cea prevăzută de art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, sunt infracțiuni grave.

Potrivit art. 82 Cod penal, la aplicarea pedepsei pentru recidivă periculoasă și recidivă deosebit de periculoasă de infracțiuni se ține cont de numărul, caracterul, gravitatea și urmările infracțiunilor săvârșite anterior, de circumstanțele în virtutea cărora pedeapsa anterioară a fost insuficientă pentru corectarea vinovatului, precum și de caracterul, gravitatea și urmările infracțiunii noi. Mărimea pedepsei pentru recidiva periculoasă și deosebit de periculoasă nu poate fi mai mică de o treime din maximul pedepsei prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod. În cazul în care sunt stabilite numai circumstanțe atenuante, instanța poate stabili pedeapsa în limitele prevăzute pentru infracțiune în Partea specială a prezentului cod.

Deci, instanța urma să aplice în privința inculpatei numai pedeapsa cu închisoare, care urma să nu fie mai mică de o treime din maximul pedepsei prevăzute de lege.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 22 septembrie 2021, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Morari Aliona a fost condamnată în baza art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei, de la reținere.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că la stabilirea pedepsei instanța de fond nu a acordat deplină eficiență principiilor generale de aplicare a pedepsei prevăzute la art. 61 alin. (2) Cod penal și nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, precum și de persoana inculpatei, care a fost anterior condamnată la închisoare, însă pedeapsa nu a fost suficientă pentru corectarea ei, deoarece a comis o altă infracțiune similară în stare de recidivă periculoasă, aplicându-i greșit pedeapsă sub formă de muncă neremunerată, deși a stabilit că a fost condamnată prin sentința Judecătoria Bălți din 07.04.2014 în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, la 3 ani și 4 luni închisoare, astfel că pedeapsa numită urma să fie mai aspră.

Or, pedeapsa este echitabilă când impune persoanei vinovate lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă.

Pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către persoana vinovată, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. De asemenea, o pedeapsă prea blândă stabilită generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Din materialele cauzei rezultă că inculpata anterior a mai fost condamnată prin sentința Judecătoriei Bălți din 07.04.2014 în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, la 3 ani și 4 luni închisoare.

Potrivit informației nr. 5/1741 din 13.08.2020 eliberată de directorul Penitenciarului nr. 7-Rusca, inculpata a executat pedeapsa penală și a fost eliberată din penitenciar la 27.12.2016, conform încheierii Judecătoriei Hâncești din 26.12.2016 prin care în temeiul Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia, pedeapsa cu închisoare i-a fost înlocuită cu 240 ore munca neremunerată în folosul comunității.

Totodată, conform art. 34 alin. (1) Cod penal, se consideră recidivă comiterea cu intenție a uneia sau mai multor infracțiuni de o persoană cu antecedente penale pentru o infracțiune săvârșită cu intenție.

Potrivit art. 34 alin. (2) lit. b) Cod penal, recidiva se consideră periculoasă dacă persoana anterior condamnată pentru o infracțiune intenționată gravă sau deosebit de gravă a săvârșit din nou cu intenție o infracțiune gravă, deosebit de gravă sau excepțional de gravă.

Iar art. 82 alin. (1), (2) Cod penal prescrie că la aplicarea pedepsei pentru recidivă periculoasă și recidivă deosebit de periculoasă de infracțiuni se ține cont de numărul, caracterul, gravitatea și urmările infracțiunilor săvârșite anterior, de circumstanțele în virtutea cărora pedeapsa anterioară a fost insuficientă pentru corectarea vinovatului, precum și de caracterul, gravitatea și urmările infracțiunii noi. Mărimea pedepsei pentru recidiva periculoasă și deosebit de periculoasă nu poate fi mai mică de o treime din maximul pedepsei prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod. În cazul în care sunt stabilite numai circumstanțe atenuante, instanța poate stabili pedeapsa în limitele prevăzute pentru infracțiune în Partea specială a prezentului cod.

Astfel, inculpata a fost condamnată anterior pentru comiterea unei infracțiuni *grave* la închisoare, fiindu-i înlocuită pedeapsa închisorii cu muncă neremunerată în folosul comunității, care nu a fost executată, iar la 08.09.2019, aceasta a comis altă infracțiune gravă, din domeniul violenței în familie, instanța de fond urmând să-i aplice pedeapsa ținând cont de comiterea infracțiunii în stare de recidivă periculoasă, cu numirea unei pedepse mai grave.

Deci, scopul pedepsei penale poate fi atins doar prin numirea inculpatei unei pedepse mai severe, și anume, închisoare, cu respectarea prevederilor art. 82 alin.

(2) Cod penal și ale art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, privind reducerea cu o treime a limitelor pedepsei cu închisoare.

Totodată, inculpata are la întreținere un copil minor - fiica Morari I., născută la 24.11.2010 și, deoarece urmează să execute pedeapsa cu închisoare, este necesară informarea autorității tutelare despre necesitatea luării urgente a măsurilor de ocrotire față de copilul minor.

5. Avocata Natalia Uncu declară recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenta invocă că instanța de apel a omis că prin încheierea Judecătoriai Hâncești din 26.12.2016, pedeapsa aplicată prin sentința Judecătoriai Bălți din 07.04.2014 în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, de 3 ani și 4 luni închisoare, a fost înlocuită cu 240 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Din anul 2016, biroul de probațiune nu a înaintat careva cereri de înlocuire cu închisoare pentru eschivarea cu rea-voință a inculpatei de la executarea pedepsei cu muncă neremunerată în folosul comunității, stabilită prin încheierea din 26.12.2016.

Prin urmare, antecedentele penale ale inculpatei sunt stinse, conform art. 111 alin. (1) lit. c) Cod penal.

Potrivit art. 34 alin. (1) Cod penal, se consideră recidivă comiterea cu intenție a uneia sau mai multor infracțiuni de o persoană cu antecedente penale pentru o infracțiune săvârșită cu intenție.

Conform Comentariului Codului penal la prevederile ar. 34 Cod penal, săvârșirea unei infracțiuni intenționate după stingerea antecedentelor penale sau după reabilitare nu creează stare de recidivă.

Instanța de apel în decizia din 22.09.2021, constată eronat că inculpata a săvârșit infracțiunea în stare de recidivă periculoasă, conform art. 34 alin. (2) lit. b) Cod penal.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 444 alin. (1) pct. 9) CPP – *s-au aplicat pedepse în alte limite decât cele prevăzute de lege sau greșit individualizate în raport cu prevederile capitolului VII din Partea generală a Codului penal.*

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat niciun temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind

omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității hotărârii contestate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Mai mult, recursul ordinar este fondat, neclar și confuz, pe prevederile *art. 444 alin. (1) pct. 9) Cod de procedură penală*, ce constituie, însă, temei pentru un recurs împotriva hotărârilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul, deci impropriu speței (*pct. 2.-5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nominalizat nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurent.

Ori, potrivit *art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală*, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Conform *art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală*, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Prin urmare, odată ce nu îndeplinește cerințele legale de conținut, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu *art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 1), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,*

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Natalia Uncu, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 22 septembrie 2021, în privința inculpatei Morari Aliona XXXX, pe motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 11 februarie 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Victor Boico